

ОДЕСЬКИЙ РЕГІОНАЛЬНИЙ ІНСТИТУТ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ
НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ
ПРИ ПРЕЗИДЕНТОВІ УКРАЇНИ

СХВАЛЕНО

рішенням науково-методичної ради
ОРІДУ НАДУ при Президентові
України
протокол від 13 травня 2020 № 8

СХВАЛЕНО

рішенням вченої ради ОРІДУ НАДУ при
Президентові України
протокол від 14 травня 2020 № 247/5-5

ВВЕДЕНО В ДІЮ

наказом директора ОРІДУ НАДУ при
Президентові України
від 02.06.2020 № 80

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ПОРЯДОК РЕАЛІЗАЦІЇ ЗДОБУВАЧАМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ
ПРАВА НА ВІЛЬНИЙ ВИБІР НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН**

Укладачі:

Васютинська Л.А., кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри проектного менеджменту ОРІДУ НАДУ при Президентові України;
Красностанова Н.Е., кандидат економічних наук, доцент, завідувачка кафедри менеджменту організацій ОРІДУ НАДУ при Президентові України;
Пахомова Т.І., доктор наук з державного управління, професор, завідувачка кафедри регіональної політики та публічного адміністрування ОРІДУ НАДУ при Президентові України;
Попов М.П., кандидат наук з державного управління, доцент, перший заступник директора, доцент кафедри публічного управління та регіоналістики ОРІДУ НАДУ при Президентові України;
Приходченко Л.Л., доктор наук з державного управління, професор, завідувачка кафедри публічного управління та регіоналістики ОРІДУ НАДУ при Президентові України;
Саханенко С.Є., доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри публічного управління та регіоналістики ОРІДУ НАДУ при Президентові України.

Рецензенти:

Безверхнюк Т.М., доктор наук з державного управління, професор, зав. кафедри проектного менеджменту ОРІДУ НАДУ при Президентові України.
Осадчук С.В., кандидат наук з державного управління, доцент, доцент кафедри економічної та фінансової політики ОРІДУ НАДУ при Президентові України.

З М І С Т

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ.....	3
2. ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИБОРУ ЗДОБУВАЧА НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН	4
2.1. Формування здобувачем вибіркової частини навчального плану	4
2.2. Формування переліку вибірових навчальних дисциплін	5
2.3. Здійснення здобувачем вибору навчальних дисциплін	8
2.4. Відмова здобувачу у реалізації його вибору дисциплін та спеціалізованих блоків дисциплін.	9
3. ОРГАНІЗАЦІЯ ВИВЧЕННЯ ЗДОБУВАЧАМИ ВИБІРКОВИХ ДИСЦИПЛІН	10
4. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ.....	11
ДОДАТКИ.....	12
Приклад оформлення профіля спеціалізованого блоку дисциплін	12
Приклад заяви здобувача на включення до індивідуального плану дисциплін вільного вибору	15

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про порядок реалізації здобувачами вищої освіти права на вільний вибір навчальних дисциплін у Одеському регіональному інституті державного управління Національної академії державного управління при Президентові України (далі – Положення) забезпечує реалізацію здобувачами вищої освіти права на вільний вибір навчальних дисциплін, передбаченого частиною 9 статті 1, частиною 1 статті 53 Закону «Про освіту»; пунктом 15 частини першої статті 62 Закону України «Про вищу освіту», пунктом 26 абз.4 Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 № 261 (зі змінами).

1.2. Це Положення розроблено з урахуванням концептуальних засад положення про організацію освітнього процесу в Одеському регіональному інституті державного управління Національної академії державного управління при Президентові України (далі – інститут).

1.3. Цим Положенням визначається процедура формування переліку, обрання та подальшого вивчення здобувачами вищої освіти інституту вибіркового навчальних дисциплін у межах, передбачених відповідною освітньою програмою та навчальним планом, здійснення контролю за результатами навчання за обраними дисциплінами.

1.4. Положення ґрунтується на засадах студентоцентрованого підходу і вільного творчого навчання, що гарантує здобувачу вищої освіти інституту (далі – здобувач) побудову індивідуальної траєкторії навчання з урахуванням власного потенціалу, особистісного росту та своїх професійних інтересів.

1.5. Індивідуальна освітня траєкторія – це персональний шлях реалізації особистісного потенціалу здобувача освіти, що формується з урахуванням його здібностей, інтересів, потреб, мотивації, можливостей і досвіду, ґрунтується на виборі здобувачем освіти видів, форм і темпу здобуття освіти, суб'єктів освітньої діяльності та запропонованих ними освітніх програм, навчальних дисциплін і рівня їх складності, методів і засобів навчання. Індивідуальна освітня траєкторія в закладі освіти може бути реалізована через індивідуальний навчальний план.

1.6. Дія цього Положення поширюється на всіх здобувачів, які вступили на навчання, починаючи з 1 вересня 2019 року і навчаються за освітніми програмами та навчальними планами першого (бакалаврського) і другого (магістерського) рівня вищої освіти, та аспірантів, які вступили на навчання з 1 жовтня 2020 року.

1.7. Загальне керівництво над впровадженням та реалізацією даного Положення покладається на відділ організації освітнього процесу інституту.

2. ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИБОРУ ЗДОБУВАЧА НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

2.1. Формування здобувачем вибіркової частини навчального плану

2.1.1. Перелік дисциплін навчального плану складається з двох частин – обов'язкової та вибіркової.

2.1.2. Вибіркова частина навчального плану становить не менш як 25 відсотків загальної кількості кредитів ЄКТС, передбачених для кожного рівня вищої освіти.

2.1.3. Вибіркова частина навчального плану введена для індивідуалізації навчання і задоволення освітніх і кваліфікаційних потреб здобувача, ефективного використання можливостей і традицій інституту, регіональних потреб тощо.

Вибір здобувача навчальних дисциплін створює умови для досягнення ним наступних цілей:

- поглибити професійні компетентності в межах обраної спеціальності (освітньої програми) та здобути додаткові спеціальні (фахові, предметні) компетентності;

- поглибити свої знання та здобути додаткові загальні і загально-професійні компетентності в межах споріднених спеціальностей;

- набути додаткові загальноосвітні і соціальні навички (soft skills), що відповідають заявленим цілям програми, а також фахових компетентностей;

- ознайомитись із сучасним рівнем наукових досліджень інших галузей знань та розширити або поглибити знання за загальними компетентностями.

2.1.4. У відповідності до сформованих цілей здобувачу пропонується реалізувати свій вибір шляхом:

для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

- вибору соціально-гуманітарних дисциплін світоглядного спрямування із переліку (каталогу курсів);

- вибору дисциплін із переліку (каталогу курсів) з урахуванням власних потреб та інтересів щодо майбутньої фахової діяльності в межах споріднених спеціальностей;

- вибору дисциплін із переліку (каталогу курсів), який включає переважно фахові дисципліни, що визначають спеціалізовану підготовку студента в межах освітньо-професійної програми, і спрямований на поліпшення здатності випускника до працевлаштування за обраним фахом;

для другого (магістерського) рівня вищої освіти

- вибору спеціалізованого блоку дисциплін, який включає переважно фахові дисципліни, що визначають спеціалізовану підготовку магістранта в межах освітньо-професійної програми, і спрямований на поліпшення здатності випускника до працевлаштування за обраним фахом.

для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти

- вибору дисциплін із переліку (каталогу курсів), який включає дисципліни, що визначають спеціалізовану підготовку аспіранта в межах освітньо-наукової програми та обраної теми наукового дослідження, і спрямований на поліпшення здатності аспіранта до проведення комплексних наукових досліджень.

При цьому аспіранти мають право вибирати навчальні дисципліни, що пропонуються для другого (магістерського) рівня вищої освіти, і які пов'язані з тематикою дисертаційного дослідження за погодженням із своїм науковим керівником (п. 26, абз. 4 Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах)).

2.1.5. Здобувачі вищої освіти мають право вивчати навчальні дисципліни, що пропонуються для інших рівнів вищої освіти, за погодженням з керівником відповідного факультету.

Вибіркові навчальні дисципліни можуть вивчатися як в інституті, так і в інших закладах вищої освіти (зокрема закордонних) та під час неформальної освіти, відповідно до Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність та результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, або в інших закладах вищої освіти.

2.2. Формування переліку вибіркового навчальних дисциплін

2.2.1. Формування переліку вибіркового *соціально-гуманітарних* навчальних дисциплін світоглядного спрямування:

- здійснює відділ організації освітнього процесу відповідно до освітньо-професійної програми в процесі формування навчального плану за погодженням з проектною групою;

- враховуються рекомендації роботодавців, здобувачів, науково-педагогічних працівників кафедр, які забезпечують викладання соціально-гуманітарних навчальних дисциплін світоглядного спрямування;
- перелік дисциплін (каталогу курсів) щорічно затверджується вченою радою інституту.

2.2.2. Формування переліку вибіркових дисциплін для задоволення власних потреб та інтересів здобувачів щодо майбутньої фахової діяльності в межах *споріднених спеціальностей*:

- здійснює відділ організації освітнього процесу відповідно до освітньо-професійної програми в процесі формування навчального плану за погодженням з проектною групою;
- враховуються рекомендації роботодавців, здобувачів, науково-педагогічних працівників кафедр;
- перелік дисциплін (каталогу курсів) щорічно затверджується вченою радою інституту.

2.2.3. Формування переліку вибіркових дисциплін зі спеціалізованої підготовки студента в межах обраної освітньо-професійної програми спрямоване на *поліпшення здатності випускника до працевлаштування* за обраним фахом:

- здійснює завідувач відповідної кафедри відповідно до освітньо-професійної програми в процесі формування навчального плану за погодженням з проектною групою;
- враховуються рекомендації роботодавців, здобувачів, науково-педагогічних працівників кафедри;
- перелік дисциплін (каталогу курсів) щорічно затверджується вченою радою інституту.

2.2.4. Формування *спеціалізованого блоку дисциплін*, який включає переважно фахові дисципліни, що визначають спеціалізовану підготовку здобувача в межах обраної освітньо-професійної програми:

- здійснює завідувач відповідної кафедри відповідно до освітньо-професійної програми в процесі формування навчального плану за погодженням з проектною групою;
- враховуються рекомендації роботодавців, здобувачів, науково-педагогічних працівників кафедри;
- перелік спеціалізованих блоків дисциплін щорічно затверджується вченою радою інституту.

Для кожного запропонованого спеціалізованого блоку дисциплін кафедра подає розроблений профіль, згідно з додатком 1.

2.2.5. Формування переліку вибіркового дисциплін для задоволення власних потреб та інтересів аспірантів щодо поліпшення здатності аспіранта до проведення комплексних наукових досліджень:

- здійснює проектна група спільно з посадовою особою, що відповідає за напрямок роботи з аспірантами, відповідно до освітньо-наукової програми в процесі формування навчального плану;
- враховуються рекомендації роботодавців, аспірантів, науково-педагогічних працівників кафедри;
- перелік дисциплін (каталогу курсів) щорічно затверджується вченою радою інституту.

2.2.6. Обсяги і зміст вибіркового дисциплін мають враховувати структурно-логічну схему вивчення обов'язкових дисциплін, кількість кредитів і видів семестрового контролю, визначених навчальним планом для вибіркової частини конкретної освітньої програми.

2.2.7. До переліку вибіркового навчальних дисциплін відповідної освітньої програми не можуть пропонуватись дисципліни, що аналогічні за змістом з обов'язковими навчальними дисциплінами.

2.2.8. Для формування переліку вибіркового навчальних дисциплін проектні групи спільно з начальниками відділів організації освітнього процесу і по роботі з персоналом та деканом факультету / посадовою особою, що відповідає за напрямок роботи з аспірантами, аналізують необхідну інформацію та можливості якісного забезпечення освітнього процесу.

2.2.9. Необхідною інформацією для формування переліку вибіркового дисциплін є завдання політики державного управління у межах виконання заходів Програми діяльності Кабінету Міністрів України, Угоди про асоціацію України з Європейським Союзом, Стратегії реформування державного управління України, Стратегії розвитку Національної академії; стратегії розвитку національної економіки, розвиток технологій, що формуються на стику різних предметних галузей, інформація від підприємств, організацій та установ роботодавців щодо їх поточних та перспективних потреб; відгуки випускників інституту щодо відповідності навчального плану спеціальності потребам виробничої сфери; рейтингові списки вибіркового навчальних дисциплін у попередніх роках.

2.2.10. Основними критеріями спроможності реалізувати високу якість викладання вибіркового дисципліни, є:

- кадрове забезпечення (наявність підготовки, професійних знань, навичок та досвіду, які дають можливість науково-педагогічному працівнику належним чином розробляти науково-методичні матеріали та здійснювати викладання дисципліни; особистий рейтинг викладача);
- навчально-методичне забезпечення (електронний навчальний курс, підручники, навчальні посібники, методичні рекомендації);
- інформаційне забезпечення;
- відгуки здобувачів про якість викладання дисципліни;

– результати семестрового та директорського контролів знань здобувачів.

2.2.11. Відділ організації освітнього процесу здійснює перевірку наявного методичного та кадрового забезпечення вибіркового дисциплін.

2.2.12. У квітні-травні поточного навчального року перелік вибіркового навчальних дисциплін, що пройшли перевірку, вноситься на затвердження вченою радою інституту.

2.2.13. Науково-педагогічні працівники кафедр, які є авторами вибіркового дисциплін, що увійшли до переліку, до 1 червня поточного навчального року створюють (оновлюють) їх силабус та відповідно до затверджених процедур передають його для розміщення в електронному навчальному середовищі інституту.

2.3. Здійснення здобувачем вибору навчальних дисциплін

2.3.1 Терміни проведення процедури вибору здобувачем навчальних дисциплін визначаються із необхідності своєчасного планування та організації освітнього процесу (формування контингенту здобувачів у групах і потоках для планування навчального навантаження науково-педагогічних працівників), його методичного і кадрового забезпечення.

2.3.2 Заходи з організації вивчення вибіркового навчальних дисциплін здійснюються, як правило, у навчальному році, що передуює навчальному року, у якому заплановане вивчення цих дисциплін.

Здобувачі першого (бакалаврського) рівня вищої освіти реалізують своє право вибору навчальних дисциплін у весняному семестрі, як правило у березні-квітні, який передуює навчальному року, в якому передбачене їх вивчення.

Для здобувачів другого (магістерського) і третього (освітньо-наукового) рівнів вищої освіти, які навчаються за освітніми програмами, де вільний вибір заплановано у першому навчальному році, вибір організовується впродовж першого місяця (першої сесії – для заочної форми) навчання.

2.3.3. Процедура вибору здобувачами навчальних дисциплін (блоків спеціалізованих дисциплін) включає п'ять етапів.

Перший етап – ознайомлення здобувачів із порядком, термінами і особливостями запису та формування груп для вивчення вибіркового дисциплін в інституті, а також із переліком спеціалізованих блоків дисциплін вибіркової частини навчального плану.

Заходи даного етапу організовуються деканатами факультетів і кураторами академічних груп у терміни, що визначено в п. 2.3.2. Ознайомлення здобувачів із переліками блоків дисциплін може розпочинатися кафедрами з перших днів навчання за освітніми програмами.

Другий етап – вибір здобувачами дисциплін із затвердженого переліку (каталогу курсів) на навчальний рік або спеціалізованого блоку дисциплін. Тривалість етапу не може перевищувати двох тижнів.

Вибір дисциплін підтверджується власноруч підписаною здобувачем заявою (Додаток 2) на ім'я декана факультету (для аспірантів – на ім'я першого заступника директора інституту). Заходи другого етапу організуються деканатами факультетів / посадовою особою, що відповідає за напрямок роботи с аспірантами.

Здобувач, який обрав спеціалізований блок дисциплін, в подальшому має прослухати всі дисципліни, що включені до цього блоку, виконати всі види робіт передбачених програмою підготовки.

Вибір здобувачем навчальних дисциплін (блоків спеціалізованих дисциплін) є обов'язковим. Не виконання цієї вимоги є грубим порушенням Положення про організацію освітнього процесу в інституті, що тягне за собою академічну заборгованість.

Третій етап – опрацювання заяв здобувачів деканатами факультетів / посадовою особою, що відповідає за напрямок роботи с аспірантами, перевірка контингенту здобувачів і попереднє формування груп на вивчення вибіркового дисциплін та спеціалізованих блоків дисциплін (спеціалізацій).

За результатами даного етапу здобувачам, вибір яких не може бути задоволений з причин, названих у пункті 2.4., повідомляють про відмову (із зазначенням причин) і пропонують зробити вибір із скоригованого переліку. Ці здобувачі повинні написати нову заяву. Тривалість етапу не перевищує одного тижня.

Четвертий етап – декани факультетів / посадова особа, що відповідає за напрямок роботи з аспірантами, остаточно формують потоки та групи на вивчення вибіркового дисциплін у навчальному році та спеціалізованих блоків дисциплін і передають контингент здобувачів до відділу організації освітнього процесу.

П'ятий етап – остаточно опрацювання відділом організації освітнього процесу навантаження для науково-педагогічних працівників та коригування розкладів занять. Тривалість етапу не перевищує двох тижнів.

2.3.4. Результати здійснення здобувачами вільного вибору навчальних дисциплін заслуховуються на вченій раді інституту.

2.4. Відмова здобувачу у реалізації його вибору дисциплін та спеціалізованих блоків дисциплін.

Здобувачу може бути відмовлено у реалізації його вибору і запропоновано зробити новий вибір, якщо:

– кількість здобувачів, які обрали вибірково дисципліну із переліку (каталогу) навчальних дисциплін є меншою за встановлені в інституті норми: 15 осіб для бакалаврата; 5 осіб для аспірантури.

– кількість магістрантів, які обрали певний спеціалізований блок дисциплін, є меншою ніж 20 осіб.

– кількість здобувачів, які обрали вибірково дисципліну (блок дисциплін), перевищує максимальну чисельність, встановлену відповідним навчальним структурним підрозділом. Перевага надається здобувачам вищої освіти, які мають вищий рейтинг.

Обмеження, передбачені цим пунктом, не поширюються на ті випадки, коли певну вибірково дисципліну або певний спеціалізований блок дисциплін обрали всі здобувачі, які навчаються на відповідній освітній програмі.

Навчальні групи для вивчення вибірково дисциплін, пов'язаних із вивченням іноземної мови, використанням комп'ютерних класів, формуються за умови наявності не менше 15 здобувачів. Обмеження, передбачені цим пунктом, не поширюються на ті випадки, коли певну дисципліну обрали всі здобувачі, для яких вона передбачена.

Зміна здобувачем з об'єктивних причин свого вибору після його затвердження можлива лише за дозволом першого заступника директора. Не допускається зміна обраних дисциплін (спеціалізованих блоків) після початку навчального семестру, в якому вони викладаються.

Заява здобувача на внесення змін, до вибірково складової навчального плану подається до початку навчального року за умови, що він не розпочав опанування вибірково навчальної дисципліни.

Внесені зміни не мають порушувати встановлені в інституті вимоги щодо мінімальної чисельності здобувачів при формування груп на вивчення вибірково дисциплін.

Зміни, внесені до навчальної картки студента, затверджуються деканом факультету.

Зміни, внесені до індивідуального навчального плану аспіранта погоджуються з науковим керівником та затверджуються вченою радою інституту (п. 26, абз. 6 Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах)).

Якщо на вивчення вибірково навчальної дисципліни записалось менше необхідної кількості здобувачів, то такі дисципліни вважається не обраними, а здобувачу пропонується обрати зі списку (скоригований список) дисциплін, які обрані іншими здобувачами.

3. ОРГАНІЗАЦІЯ ВИВЧЕННЯ ЗДОБУВАЧАМИ ВИБІРКОВИХ ДИСЦИПЛІН

3.1. Інститут несе відповідальність за якість викладання і належне методичне забезпечення навчальних дисциплін, які обрані здобувачами.

3.2. Формування потоків і груп щодо вивчення вибірково дисциплін на підставі заяв здобувачів здійснюється:

розпорядженням декана факультету – для першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів освіти;
розпорядженням першого заступника директора інституту – для третього (освітньо-наукового) рівня освіти.

Перелік обраних дисциплін вноситься до робочого навчального плану спеціальностей як додаток і визначають навчальне навантаження кафедр і конкретного викладача, яке розраховується до початку навчального року та коригується у жовтні поточного навчального року.

3.3. Інформація про вибіркові дисципліни розміщується на офіційному сайті інституту:

- перелік навчальних дисциплін, викладачі (викладачі, які викладатимуть вибіркові навчальні дисципліни, анотації, обсяги, види навчальної роботи, форми контролю – див. п. 3. Додатку 1);

- мінімальну чисельність осіб, що можуть вивчати кожну із навчальних дисциплін, за якими проводиться вибір.

Заяви здобувачів, з підсумками вільного вибору, розпорядження про формування груп зберігаються упродовж всього терміну навчання здобувача за відповідним освітнім рівнем.

У випадку поновлення, переведення, допуску до занять після завершення академічної відпустки можливе перезарахування результатів вибіркового дисциплін за рахунок фактично вивчених дисциплін, що не дублюють зміст обов'язкових на обраній освітній програмі.

Реалізувати право вибору (навчальних дисциплін, спеціалізованих блоків) такі здобувачі можуть впродовж двох-трьох тижнів від початку навчального семестру з урахуванням результатів вибору здобувачів, які навчаються за цією освітньою програмою та обмежень що встановлені даним Положенням.

4. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

4.1. Положення та зміни до нього запроваджуються в дію наказом директора інституту після схвалення науково-методичною та вченою радами інституту.

4.2. Контроль за дотриманням вимог Положення покладається на начальника відділу організації освітнього процесу, деканів факультетів, посадову особу, що відповідає за напрямки роботи з аспірантами.

Перший заступник директора

М. П. Попов

ДОДАТКИ

Додаток 1

Приклад оформлення профіля спеціалізованого блоку дисциплін

Одеський регіональний інститут державного управління
Національної академії державного управління
при Президентіві України

ЗАТВЕРДЖЕНО	СХВАЛЕНО
рішенням кафедри _____ _____	рішенням науково-методичної ради ОРІДУ НАДУ при Президентіві України
протокол від _____ № ____	протокол від _____ № ____
	СХВАЛЕНО
	рішенням вченої ради ОРІДУ НАДУ при Президентіві України
	протокол від _____ № ____

Спеціалізований блок дисциплін

(назва блоку)

Рівень вищої освіти **другий (магістерський)**
(назва)

Галузь знань _____
(шифр і назва)

Спеціальність _____
(шифр і назва)

Освітня програма _____
(шифр і назва)

Факультет _____
(назва)

Координатор: _____

(ПІБ, вчене звання та ступінь, посада, кафедра) науково-педагогічного працівника

1. Загальна інформація про спеціалізований блок дисциплін за напрямом «Місьцеве самоврядування».

Обґрунтовується необхідність вивчення саме цього спеціалізованого блоку дисциплін майбутнім фахівцем та вказується які саме, отримані у процесі вивчення дисциплін блоку, компетенції сприятимуть формуванню конкурентних професійних переваг на ринку праці.

Демонструється місце блоку в структурно-логічній схемі освітньої програми:

продовження для яких дисциплін він є;

які компетентності будуть сформовані;

яким чином сформовані компетентності сприяють реалізації професійних компетенцій (і яких) або вимог до посад;

яким чином і на яких посадах (професіях) можуть бути реалізовані сформовані компетенції (з врахуванням можливості професійної мобільності здобувача на ринку праці).

Зв'язок спеціалізованого блоку дисциплін з подальшим працевлаштуванням має бути чітким і зрозумілим для здобувача.

2. Структура спеціалізованого блоку дисциплін _____

Порядок відповідно до структурно-логічної схеми вивчення дисциплін	Назви дисциплін блоку	К-сть кредитів ЄКТС	Заг. обсяг год.	Форма підсумк. контролю
1.				діф. залік
2.				екзамен
3.				
..				
	Загальний обсяг:			

3. Опис дисциплін спеціалізованого блоку за _____.

Опис кожної навчальної дисципліни блоку містить наступні складові.

Назва дисципліни	
ПІБ розробника(ів) дисципліни, науковий ступень, вчене звання	
Мова викладання	
Загальна кількість кредитів ЄКТС	
Загальна кількість годин	
Кількість аудиторних годин, у тому числі	
лекції	
практичні/семінарські	
лабораторні	
Кількість годин самостійної роботи	
Форма підсумкового контролю	

Мета викладання дисципліни	мета навчання має бути сформульована таким чином, щоб була можливість виміряти ступінь її досягнення (навчити..., виробити..., сформувати... і т.п.).
Завдання вивчення дисципліни	завдання вивчення дисципліни формулюються як конкретне вираження мети, відповідь на питання: <i>із чим знайомить, чому навчає, що реалізовує і розкриває дана дисципліна.</i> Завдання – це своєрідні підцілі, реалізація яких уможливорює досягнення заявленої мети.
Результати навчання	для дисципліни вибіркової компоненти рекомендується вказати конкретні знання та уміння, які здобувач отримає у процесі її вивчення. Також вказується, які результати навчання, отримані при вивченні освітньої компоненти, розширюються, деталізуються, удосконалюються тощо (варто чітко вказати у чому саме).
Основні підручники та навчальні посібники	доцільно включати 3-5 основних підручника або навчальних посібників, які, на думку викладача, максимально повно відображають зміст навчальної дисципліни.

Приклад заяви здобувача на включення до індивідуального плану дисциплін вільного вибору

Декану факультету

назва факультету

Прізвище ініціали

здобувача _____

(рівень освіти)

_____ курсу _____ групи

ПІБ

моб. тел. _____

е-адреса _____

ЗАЯВА

Прошу включити в мій індивідуальний навчальний план на 202_ /202_ навчальний рік такі дисципліни вільного вибору (спеціалізований блок дисциплін):

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

...

(дата)

(підпис)